TEISINGUMO TEISMO (devintoji kolegija) SPRENDIMAS

2026 m. birželio 11 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Vartotojų apsauga – Direktyva 93/13/EEB – Nesąžiningos sąlygos sutartyse su vartotojais – 6 straipsnio 1 dalis ir 7 straipsnio 1 dalis – Užsienio valiuta išreikšta paskolos sutartis, kurioje yra nesąžiningų sąlygų – Sąlygos pripažinimo nesąžininga pasekmės – Sutarties negaliojimas – Ieškiniai dėl restitucijos – Vartotojo teisė gauti įstatyme nustatytus delspinigius nuo sumų, kurias turi grąžinti verslininkas – Nacionalinė jurisprudencija, pagal kurią įstatyme nustatytus delspinigius privaloma mokėti nuo tos dienos, kai buvo įteiktas raginimas sumokėti, kuriame nurodyta konkreti pareikšto reikalavimo suma – Nesąžiningų sąlygų draudimo atgrasomasis poveikis – Veiksmingumo principas“

Byloje C-903/24 *(Zmarka)*[i]

dėl *Sąd Okręgowy w Warszawie* (Varšuvos apygardos teismas, Lenkija) 2024 m. gruodžio 23 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2024 m. gruodžio 23 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

DJ,

PJ

prieš

Santander Bank Polska S.A.

TEISINGUMO TEISMAS (devintoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininko pareigas einantis N. Jääskinen, teisėjai R. Frendo (pranešėja) ir A. Kornezov,

generalinis advokatas R. Norkus,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *Santander Bank Polska S.A.*, atstovaujamo *radcowie prawni* A. Karpińska ir B. Kubiak,

* Proceso kalba: lenkų.

[i] Šios bylos pavadinimas išgalvotas. Jis neatitinka jokios bylos šalies tikrojo vardo, pavardės ar pavadinimo.

– Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos B. Majczyna,

– Portugalijos vyriausybės, atstovaujamos A. Pimenta ir A. Rodrigues,

– Europos Komisijos, atstovaujamos P. Kienapfel ir A. Szmytkowska,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 1993 m. balandžio 5 d. Tarybos direktyvos 93/13/EEB dėl nesąžiningų sąlygų sutartyse su vartotojais (OL L 95, 1993, p. 29; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 2 t., p. 288) 6 straipsnio 1 dalies ir 7 straipsnio 1 dalies, taip pat veiksmingumo principo išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant dviejų vartotojų DJ ir PJ ginčą su Lenkijoje įsteigtu banku *Santander Bank Polska S.A*. (toliau – SBP) dėl, be kita ko, reikalavimo sumokėti įstatyme nustatytus delspinigius nuo sumų, kurios SBP buvo sumokėtos vykdant paskolos sutartį, pripažintą negaliojančia dėl joje esančių nesąžiningų sąlygų.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

3 Direktyvos 93/13 24 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad „valstybių narių teismai arba administracinės institucijos privalo disponuoti pakankamomis bei veiksmingomis priemonėmis apsisaugojant nuo nuolatinio nesąžiningų sąlygų sutartyse su vartotojais taikymo“.

4 Šios direktyvos 6 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„Valstybės narės nustato, kad nesąžiningos sąlygos naudojamos sutartyje, kurią pardavėjas ar tiekėjas sudaro su vartotoju taip, kaip numatyta jų nacionalinės teisės aktuose, nebūtų privalomos vartotojui, [Valstybės narės nustato, kad nesąžiningos sąlygos, naudojamos sutartyje, kurią verslininkas sudaro su vartotoju, pagal jų nacionalinės teisės aktus nebūtų privalomos vartotojui] ir kad sutartis ir toliau būtų šalims privaloma tomis sąlygomis, jei ji gali išlikti be nesąžiningų nuostatų.“

5 Minėtos direktyvos 7 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Valstybės narės užtikrina, kad vartotojų ir konkurentų naudai egzistuotų pakankamos ir veiksmingos priemonės, užkertančios kelią nuolatiniam nesąžiningų sąlygų naudojimui sutartyse, pardavėjų ar tiekėjų [verslininkų] sudaromose su vartotojais.“

Lenkijos teisė

Civilinis kodeksas

6 Pagrindinėje byloje taikytinos redakcijos 1964 m. balandžio 23 d. *Ustawa – Kodeks cywilny* (Įstatymas dėl civilinio kodekso; *Dz. U.*, Nr. 16, 93 pozicija; toliau – Civilinis kodeksas) 385^1 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta:

„1. Su vartotoju sudarytos sutarties sąlygos, dėl kurių nebuvo atskirai derėtasi, nėra jam privalomos, jeigu jose nustatytos vartotojo teisės ir pareigos prieštarauja geriems papročiams ir taip akivaizdžiai pažeidžia jo interesus. Tai netaikoma sąlygoms, kuriomis nustatomos pagrindinės šalių prievolės, įskaitant kainą ar atlygį, jeigu jos suformuluotos nedviprasmiškai.

2. Jei pagal šio straipsnio 1 dalį sutarties sąlyga nėra privaloma vartotojui, šalims lieka privalomos likusios sutarties sąlygos.“

7 Šio kodekso 481 straipsnyje nustatyta:

„1. Jeigu skolininkas vėluoja įvykdyti piniginę prievolę, kreditorius gali reikalauti sumokėti delspinigius už vėlavimo laikotarpį, net jei nėra patyręs jokios žalos ir net jei vėlavimas atsirado dėl aplinkybių, už kurias skolininkas nėra atsakingas.

2. Jeigu delspinigių dydis nebuvo nustatytas, mokėtini įstatyme nustatyti delspinigiai <…>

<…>“

Įstatymas dėl civilinio proceso kodekso

8 Pagrindinėje byloje taikytinos redakcijos 1964 m. lapkričio 17 d. *Ustawa – Kodeks postępowania cywilnego* (Įstatymas dėl Civilinio proceso kodekso; *Dz. U.*, Nr. 43, 1964, 296 pozicija) 203 straipsnio 4 dalyje numatyta:

„Teismas gali pripažinti nepriimtinu ieškinio atsisakymą, taip pat reikalavimo atsisakymą ar susiaurinimą tik tuo atveju, jei iš bylos aplinkybių matyti, kad šie veiksmai prieštarauja įstatymui ar visuomenės gyvenimo principams arba jais siekiama apeiti įstatymą.“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

9 2008 m. rugsėjo 26 d. DJ ir PJ sudarė su SBP Šveicarijos frankais išreikštą kredito sutartį, pagal kurią SBP jiems suteikė 50 000 Lenkijos zlotų (PLN) (apie 11 500 EUR) paskolą 348 mėnesių laikotarpiui (toliau – nagrinėjama sutartis). Pagal šios sutarties sąlygas mėnesinės šios paskolos grąžinimo įmokos turėjo būti mokamos Lenkijos zlotais, jas apskaičiavus pagal Šveicarijos frankų pardavimo kursą, nurodytą paskolos grąžinimo dieną banke galiojančioje valiutų kursų lentelėje (toliau – konvertavimo sąlygos).

10 Nuo 2008 m. spalio 3 d. iki 2022 m. liepos 12 d. DJ ir PJ pagal nagrinėjamą sutartį sumokėjo SBP 54 290,71 PLN (apie 12 500 EUR) sumą.

11 2022 m. liepos 25 d. SBP buvo įteiktas DJ ir PJ skundas, kuriame nurodyta, kad nagrinėjama sutartis yra negaliojanti dėl joje esančių nesąžiningų sąlygų. Dėl to DJ ir PJ pateikė raginimą SBP per 30 dienų grąžinti jiems „sumą, lygią visoms pagal [šią sutartį] sumokėtoms įmokoms, apimančioms pagrindinę paskolos sumą ir palūkanas“.

12 2022 m. lapkričio 18 d. DJ ir PJ *Sąd Okręgowy w Warszawie* (Varšuvos apygardos teismas, Lenkija), prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme, pareiškė ieškinį, kuriuo prašė pripažinti nagrinėjamą sutartį negaliojančia dėl konvertavimo sąlygų nesąžiningumo ir įpareigoti SBP grąžinti jiems 54 290,71 PLN (apie 12 500 EUR) sumą, atitinkančią pagal šią sutartį sumokėtas mėnesines įmokas, kartu su įstatyme nustatytais delspinigiais nuo 2022 m. rugpjūčio 17 d. iki sumokėjimo dienos.

13 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme SBP teigė, kad nagrinėjama sutartis galioja, nes joje nėra nesąžiningų sąlygų, ir prašė ieškinį atmesti.

14 2024 m. liepos 25 d. SBP tame teisme pareiškė prieštaravimą, prašydamas įskaityti 50 000 PLN (apie 11 500 EUR) vertės savo reikalavimą, atitinkantį DJ ir PJ išmokėtą paskolos sumą, ir tame teisme jų pateiktą reikalavimą; vėliau, 2024 m. lapkričio 6 d., DJ ir PJ atsisakė savo reikalavimo dalies dėl 50 000 PLN (apie 11 500 EUR) sumos, o likusią reikalavimo dalį paliko nepakeistą.

15 2024 m. lapkričio 14 d. prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas priėmė dalinį sprendimą ir pripažino nagrinėjamą sutartį negaliojančia, motyvuodamas tuo, kad konvertavimo sąlygos yra nesąžiningos, o ši sutartis be jų negali išlikti. 2024 m. lapkričio 29 d. tas teismas nutraukė bylą dėl 50 000 PLN (apie 11 500 EUR) sumos sumokėjimo.

16 Kalbant apie likusią ieškinio dalį, minėtas teismas vertino, kad DJ ir PJ reikalavimas sumokėti 4 290,71 PLN (apie 1 000 EUR) yra pagrįstas. Tačiau dėl jų reikalavimo priteisti iš SBP įstatyme nustatytus delspinigius prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodė, kad jam kyla abejonių dėl datos, nuo kurios juos reikia pradėti skaičiuoti, nustatymo.

17 Tam teismui kilo klausimas, ar minėti delspinigiai turi būti priteisiami nuo tos dienos, kai SBP buvo įteiktas ikiteisminis raginimas sumokėti (t. y. pareikštas skundas), ar tik nuo tos dienos, kai bankui buvo įteiktas ieškinys. Toks klausimas iškilo dėl to, kad pateikdami skundą DJ ir PJ neįvardino konkrečios SBP reiškiamo reikalavimo sumos, o minėtame ieškinyje ši suma buvo tiksliai nurodyta. Taigi minėtas teismas siekia išsiaiškinti, ar reikia manyti, kad delspinigiai skaičiuojami tik nuo tos dienos, kai vartotojas verslininkui pareiškė finansinį reikalavimą nurodydamas jo konkrečią sumą.

18 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymėjo, kad nors Civilinio kodekso nuostatose nėra jokio formalaus reikalavimo dėl raginimo sumokėti turinio, iš nacionalinės jurisprudencijos ir doktrinos matyti, jog jame turi būti pateiktas reikalavimas sumokėti konkrečią sumą, kad atsirastų pareiga mokėti delspinigius.

19 Tam teismui kilo klausimas, ar toks reikalavimas nesudaro vartotojui nepagrįstų kliūčių, kurios jam trukdytų reikalauti tariamai mokėtinų delspinigių, taip būtų pažeidžiama Direktyvos 93/13 6 straipsnio 1 dalis ir 7 straipsnio 1 dalis, taip pat veiksmingumo principas. Iš tiesų, jei vartotojas raginime sumokėti nenurodo konkrečios sumos, verslininkas, kuriam šis raginimas skirtas, neprivalo mokėti įstatyme nustatytų delspinigių.

20 Iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad nacionalinio teismo pareiga netaikyti nesąžiningos sutarties sąlygos iš principo reiškia nepagrįstai sumokėtų sumų grąžinimą. Nesant visiško restitucinio poveikio, galėtų būti paneigtas atgrasomasis poveikis, kurį Direktyvos 93/13 6 straipsnio 1 dalimi, siejama su jos 7 straipsnio 1 dalimi, siekiama daryti tais atvejais, kai pripažįstama, kad verslininko su vartotojais sudarytose sutartyse yra nesąžiningų sąlygų. Taigi apribojant vartotojo teises dėl įstatyme nustatytų delspinigių būtų susilpnintas restitucinis, atitinkamai – ir atgrasomasis, poveikis, nes verslininkui būtų iš esmės leidžiama nereaguoti į vartotojo pateiktą raginimą sumokėti, jei jame nenurodyta konkreti to vartotojo reikalaujama suma.

21 Taigi, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teigimu, būtų galima manyti, viena vertus, kad vartotojas neturi būti įpareigotas nurodyti verslininkui konkrečios reikalaujamos sumokėti sumos, kad būtų pradėti skaičiuoti delspinigiai. Konkrečiai kalbant, kadangi bankas yra specializuota įstaiga, kuri savo veikloje naudoja finansinius dokumentus ir informacines sistemas, jis bet kuriuo metu gali greitai ir lengvai nustatyti paskolos įmokų, kurias vartotojas yra sumokėjęs per visą paskolos laikotarpį arba jos dalį, dydį.

22 Kita vertus, reikalavimas vartotojui tiksliai kiekybiškai įvertinti savo reikalavimą, kad būtų pradėti skaičiuoti verslininko mokėtini delspinigiai, galėtų būti laikomas protingu ir pagrįstu. Iš tiesų, kadangi vartotojas moka paskolos įmokas, jis žino, kokias sumas yra sumokėjęs bankui, ir gali tai patikrinti savo banko sąskaitos išraše arba paprašyti banko išduoti jam atitinkamą pažymą. Nagrinėjamu atveju, praėjus savaitei nuo skundo pateikimo, DJ ir PJ gavo banko pažymą, kurioje nurodyta visų iki tol sumokėtų paskolos įmokų suma, todėl jie galėjo pakartotinai pateikti skundą, papildydami jį konkrečia savo reikalavimo suma. Be to, DJ ir PJ atstovauja advokatas ir jam taikoma rūpestingumo pareiga, kurios nesilaikius jo klientai galėtų reikalauti kompensacijos.

23 Šiomis aplinkybėmis *Sąd Okręgowy w Warszawie* (Varšuvos apygardos teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar [Direktyvos 93/13] 6 straipsnio 1 dalis, 7 straipsnio 1 dalis ir veiksmingumo principas turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiamas teismų pateikiamas nacionalinės teisės nuostatų aiškinimas, pagal kurį teismas gali priteisti iš verslininko sumokėti vartotojui įstatyme nustatytus delspinigius nuo pagal nesąžiningą sutarties sąlygą nepagrįstai sumokėtos sumos tik nuo tos dienos, kai verslininkui buvo įteiktas raginimas sumokėti, kuriame nurodyta konkreti vartotojo reikalaujama grąžinti suma?“

Dėl pagrindo priimti sprendimą nebuvimo

24 Pagal suformuotą jurisprudenciją SESV 267 straipsnyje numatytas procesas yra Teisingumo Teismo ir nacionalinių teismų bendradarbiavimo priemonė, suteikianti Teisingumo Teismui galimybę pateikti nacionaliniams teismams Sąjungos teisės išaiškinimą, būtiną priimti sprendimams tų teismų nagrinėjamose bylose (žr. 1990 m. sausio 26 d. Nutarties *Falciola*, C-286/88, EU:C:1990:33, 7 punktą ir 2024 m. liepos 29 d. Sprendimo *LivaNova*, C-713/22, EU:C:2024:642, 52 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

25 Šiuo klausimu vis dėlto primintina, kad prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateikiamas ne dėl to, kad būtų suformuluotos patariamosios nuomonės bendro pobūdžio arba hipotetiniais klausimais, o dėl būtinybės veiksmingai išspręsti ginčą. Taigi, jeigu paaiškėja, kad pateikti

klausimai akivaizdžiai nebėra reikšmingi ginčui išspręsti, Teisingumo Teismas turi konstatuoti pagrindo priimti sprendimą nebuvimą (2022 m. lapkričio 24 d. Sprendimo *Banco Cetelem*, C-302/21, EU:C:2022:919, 31 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

26 Kadangi iš SESV 267 straipsnio formuluotės ir struktūros matyti, jog procesas dėl prejudicinio sprendimo priėmimo grindžiamas prielaida, kad nacionaliniuose teismuose iš tikrųjų nagrinėjama byla, kurioje jie turi priimti sprendimą, galimai atsižvelgdami į prejudicinį sprendimą, Teisingumo Teismas turi padaryti išvadą, kad nėra pagrindo priimti sprendimą, jei ginčas pagrindinėje byloje neteko dalyko (2022 m. lapkričio 24 d. Sprendimo *Banco Cetelem*, C-302/21, EU:C:2022:919, 32 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

27 Nagrinėjamu atveju 2025 m. lapkričio 4 d. prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas perdavė Teisingumo Teismui savo 2025 m. spalio 13 d. nutartį, kurioje, remdamasis byloje taikytinos redakcijos Įstatymo dėl Civilinio proceso kodekso 203 straipsnio 4 dalimi, nusprendė laikyti nepriimtinu 2025 m. balandžio 10 d. ieškovų pagrindinėje byloje pateiktą dalinį ieškinio atsisakymą, pagrįstą jų reikalavimo sumokėti delspinigius už laikotarpį nuo 2022 m. liepos 25 d. iki 2023 m. vasario 9 d. atsisakymu. Pažymėjęs, kad šalys nesudarė draugiško susitarimo ir kad ieškovų pagrindinėje byloje reikalavimas nebuvo patenkintas, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas padarė išvadą, jog daliniu ieškinio atsisakymu buvo siekiama, kad būtų atsiimtas prašymas priimti prejudicinį sprendimą, o toks atsisakymas prieštarauja visuomenės gyvenimo principams ir juo siekiama apeiti įstatymą.

28 Gavęs 2025 m. lapkričio 12 d. prašymą pateikti paaiškinimų pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 101 straipsnį, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas savo atsakyme – jį Teisingumo Teismo kanceliarija gavo 2025 m. gruodžio 4 d. –patikslino, kad 2025 m. spalio 13 d. nutartis yra neskundžiama, todėl turi *res judicata* galią. Be to, tas teismas patvirtino, kad priklausomai nuo Teisingumo Teismo atsakymo ieškovams pagrindinėje byloje gali būti priteisiami delspinigiai nuo jų reikalavimo sumos už laikotarpį nuo 2022 m. liepos 25 d. iki 2023 m. vasario 9 d., nepaisant jų pasirinkimo už šį laikotarpį delspinigių nebereikalauti. Todėl šioje byloje minėtas teismas laikosi pozicijos, kad turi iš esmės išnagrinėti paskolos gavėjų reikalavimą, kuriuo siekiama, kad bankas sumokėtų įstatyme nustatytus delspinigius už minėtą laikotarpį, o sprendimas šiuo klausimu priklauso nuo atsakymo, kurį Teisingumo Teismas pateiks į pateiktą prejudicinį klausimą.

29 Taigi iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos matyti, kad atsakymas į prejudicinį klausimą yra būtinas prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamam ginčui išspręsti.

30 Šiomis aplinkybėmis reikia priimti sprendimą dėl šio prašymo priimti prejudicinį sprendimą.

Dėl Teisingumo Teismo jurisdikcijos

31 SBP ir Portugalijos vyriausybė tvirtina, kad Teisingumo Teismas neturi jurisdikcijos nagrinėti prašymą priimti prejudicinį sprendimą, nes juo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašo Teisingumo Teismo išaiškinti nacionalinę teisę.

32 SBP nurodo, kad dėl prejudiciniame klausime iškeltų abejonių nereikia pateikti Direktyvos 93/13 išaiškinimo, nes ja nėra reglamentuojamos sutarties negaliojimo pasekmės. SBP priduria, kad prašymas priimti prejudicinį sprendimą negali būti teikiamas dėl Lenkijos teisės aktų leidėjo

reglamentuojamos srities. Pirma, atsižvelgiant į tai, kad šis teisės aktų leidėjas jau yra sureguliavęs visus klausimus dėl raginimo sumokėti tvarkos, taigi – ir klausimą dėl reikalavimo tapimo vykdytino, Teisingumo Teismo priimtas sprendimas dėl bylos esmės reikštų pernelyg didelį kišimąsi į Lenkijos teisės sistemą. Antra, vartotojų statusą turinčių paskolos gavėjų ir bet kurio kito paskolos gavėjo teisinės padėties atskyrimas lemtų, be kita ko, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 20 ir 47 straipsnių pažeidimą.

33 Šiuo klausimu reikia priminti, kad vykstant SESV 267 straipsnyje numatytam procesui, pagrįstam aiškiu nacionalinių teismų ir Teisingumo Teismo funkcijų atskyrimu, tik nacionalinis teismas yra kompetentingas aiškinti ir taikyti nacionalinės teisės nuostatas, o Teisingumo Teismas turi kompetenciją priimti sprendimą dėl Europos Sąjungos teisės nuostatos išaiškinimo ar galiojimo tik atsižvelgdamas į nacionalinio teismo nurodytas faktines aplinkybes (žr. 1978 m. kovo 16 d. Sprendimo *Oehlschläger*, 104/77, EU:C:1978:69, 4 punktą ir 2025 m. gruodžio 18 d. Sprendimo *Jouxy ir kt.*, C-296/24–C-307/24, EU:C:2025:999, 22 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

34 Nagrinėjamoje byloje pateiktas klausimas yra aiškiai susijęs su
Direktyvos 93/13 6 straipsnio 1 dalies ir 7 straipsnio 1 dalies, siejamų su veiksmingumo principu, išaiškinimu. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui iš esmės kyla klausimas, ar su šiomis nuostatomis ir šiuo principu suderinamas jurisprudencijoje pateiktas nacionalinės teisės nuostatų, susijusių su delspinigių mokėjimu, aiškinimas, pagal kurį tuo atveju, kai verslininko su vartotoju sudaryta paskolos sutartis buvo pripažinta negaliojančia dėl joje esančių nesąžiningų sąlygų, iš šio verslininko galima priteisti sumokėti vartotojui įstatyme nustatytus delspinigius nuo jo reikalavimo sumos tik nuo tada, kai vartotojas tam verslininkui įteikia dokumentą, kuriame nurodyta konkreti reikalaujama grąžinti suma.

35 Taigi, priešingai, nei teigia SBP ir Portugalijos vyriausybė, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašo išaiškinti Sąjungos teisės aktą.

36 Teisingumo Teismas turi pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui visapusišką Sąjungos teisės išaiškinimą, kuris leistų jam pačiam įvertinti vidaus teisės normų, kaip jos išaiškintos nacionalinėje jurisprudencijoje, atitiktį Sąjungos teisei.

37 Taigi, kadangi Teisingumo Teismas turi jurisdikciją aiškinti Sąjungos teisės nuostatas ir principus, jis turi ir jurisdikciją nagrinėti prašymą priimti prejudicinį sprendimą bei atsakyti į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimą.

Dėl prejudicinio klausimo

38 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar pagal Direktyvos 93/13 6 straipsnio 1 dalį ir 7 straipsnio 1 dalį, siejamas su veiksmingumo principu, draudžiamas jurisprudencijoje nustatytas nacionalinės teisės aiškinimas, pagal kurį vartotojo ir verslininko sudarytą paskolos sutartį pripažinus negaliojančia dėl to, kad ši sutartis negali išlikti panaikinus joje esančias nesąžiningas sąlygas, iš šio verslininko galima priteisti sumokėti šiam vartotojui įstatyme nustatytus delspinigius nuo pastarojo reikalavimo sumos tik nuo tos dienos, kai tas vartotojas įteikė minėtam verslininkui neteisminį arba procesinį dokumentą, kuriame nurodyta konkreti reikalaujama grąžinti suma.

39 Pagal Direktyvos 93/13 6 straipsnio 1 dalį valstybės narės nustato, kad nesąžiningos sąlygos, naudojamos sutartyje, kurią verslininkas sudaro su vartotoju, pagal jų nacionalinės teisės aktus nebūtų privalomos vartotojui.

40 Be to, atsižvelgiant į viešojo intereso – vartotojų, kurių padėtis yra mažiau palanki nei verslininkų, apsaugos – pobūdį ir svarbą, Direktyva 93/13 valstybės narės įpareigojamos, kaip matyti iš jos 7 straipsnio 1 dalies kartu su jos dvidešimt ketvirta konstatuojamąja dalimi, numatyti tinkamas ir veiksmingas priemones, „užkertančias kelią nesąžiningų sąlygų naudojimui sutartyse, pardavėjų ar tiekėjų [verslininkų] sudaromose su vartotojais“ (šiuo klausimu žr. 2026 m. sausio 22 d. Sprendimo *Herchoski*, C-902/24, EU:C:2026:42, 56 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

41 Taigi nacionalinis teismas privalo netaikyti nesąžiningos sutarties sąlygos, pagal kurią reikalaujama sumokėti nepagrįstas sumas. Tokia pareiga iš principo reiškia toms sumoms taikomą restitucinį poveikį, nes jo nesant būtų paneigtas atgrasomasis poveikis, kurį Direktyvos 93/13 6 straipsnio 1 dalimi, siejama su jos 7 straipsnio 1 dalimi, siekiama daryti tais atvejais, kai pripažįstama, kad verslininko su vartotojais sudarytose sutartyse yra nesąžiningų sąlygų (šiuo klausimu žr. 2026 m. sausio 22 d. Sprendimo *Herchoski*, C-902/24, EU:C:2026:42, 57 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

42 Reikia pažymėti, kad Direktyvoje 93/13 nėra aiškiai reglamentuotos verslininko ir vartotojo sudarytos sutarties negaliojimo pasekmės iš jos pašalinus nesąžiningas sąlygas. Todėl valstybės narės turi nustatyti tokio negaliojimo pasekmes, turint omenyje, kad šiuo klausimu jų nustatytos taisyklės turi būti suderinamos su Sąjungos teise, visų pirma su šia direktyva siekiamais tikslais (2026 m. sausio 22 d. Sprendimo *Herchoski*, C-902/24, EU:C:2026:42, 58 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

43 Nesant specialių Sąjungos teisės normų atitinkamoje srityje, Direktyvoje 93/13 numatyta vartotojų apsaugos įgyvendinimo tvarka, vadovaujantis valstybių narių procesinės autonomijos principu, turi būti nustatyta jų nacionalinės teisės sistemoje. Vis dėlto ši tvarka turi būti ne mažiau palanki nei panašias vidaus situacijas reglamentuojančios taisyklės (lygiavertiškumo principas) ir ji neturi būti tokia, kad dėl jos būtų praktiškai neįmanoma arba pernelyg sudėtinga įgyvendinti Sąjungos teisės suteiktas teises (veiksmingumo principas) (2023 m. gruodžio 14 d. Sprendimo *Getin Noble Bank (Ieškinių dėl restitucijos senaties terminas)*, C-28/22, EU:C:2023:992, 60 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

44 Dėl veiksmingumo principo (prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimų tik dėl jo) reikia priminti, kad kiekvienas atvejis, kai kyla klausimas, ar dėl nacionalinės nuostatos yra neįmanoma arba pernelyg sudėtinga taikyti Sąjungos teisę, turi būti vertinamas atsižvelgiant į šios nuostatos vietą visame įvairiose nacionalinėse institucijose vykstančiame procese, pačią proceso eigą ir jo ypatumus. Turint tai omenyje, prireikus reikia atsižvelgti į pagrindinius nacionalinės teismų sistemos principus, kaip antai teisės į gynybą apsaugą, teisinio saugumo principą ir tinkamą proceso eigą (2026 m. sausio 22 d. Sprendimo *Herchoski*, C-902/24, EU:C:2026:42, 77 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

45 Be to, Teisingumo Teismas patikslino, kad valstybių narių pareiga užtikrinti iš Sąjungos teisės kylančių asmenų teisių veiksmingumą reiškia, be kita ko, kiek tai susiję su iš Direktyvos 93/13 kylančiomis teisėmis, veiksmingos teisminės gynybos reikalavimą, taip pat įtvirtintą Chartijos 47 straipsnyje, kuris, be kita ko, taikomas apibrėžiant proceso taisykles, susijusias su tokiomis teisėmis grindžiamais ieškiniais (2025 m. gruodžio 18 d. Sprendimo *Soledil*, C-320/24, EU:C:2025:993, 29 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

46 Nagrinėjamu atveju iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad Civiliniame kodekse nenumatyta jokių privalomų reikalavimų, pateikiant raginimą sumokėti, nurodyti kreditoriaus reikalaujamą grąžinti sumą. Tačiau pagal nacionalinę jurisprudenciją tam, kad šis raginimas sumokėti turėtų teisinį poveikį, pavyzdžiui, suteiktų teisę kreditoriui gauti delspinigius, jame turi būti reikalavimas sumokėti konkrečią sumą.

47 Taigi iš verslininko galima priteisti sumokėti vartotojui įstatyme nustatytus delspinigius nuo pagal nesąžiningą sutarties sąlygą jo nepagrįstai sumokėtos sumos tik nuo tos dienos, kai šiam verslininkui buvo įteiktas neteisminis arba procesinis dokumentas, kuriame nurodyta konkreti to vartotojo reikalaujama grąžinti suma.

48 Šiuo klausimu reikia pažymėti: viena vertus, reikalavimas, kad vartotojas neteisminiame ar procesiniame dokumente nurodytų konkrečią jo reikalaujamą grąžinti sumą, leidžia verslininkui, kaip skolininkui, sužinoti vykdytinos prievolės dydį ir įvertinti jos pagrįstumą.

49 Kita vertus, dėl to, kad, pateikdamas raginimą sumokėti, vartotojas turi nurodyti konkrečią reikalavimo sumą, šiam neužkraunama pernelyg didelė našta, nes jis žino, kokias sumas yra sumokėjęs verslininkui (šiuo atveju – bankui) ir prireikus gali tai patikrinti savo banko sąskaitos išraše arba paprašyti banko išduoti jam pažymą, kurioje būtų nurodyta visų jau grąžintų paskolos įmokų suma.

50 Taigi, atsižvelgiant į šio sprendimo 43 punkte nurodytą jurisprudenciją, nėra pagrindo manyti, kad dėl tokio reikalavimo tampa neįmanoma arba pernelyg sudėtinga pasinaudoti Direktyva 93/13 vartotojams suteiktomis teisėmis.

51 Be to, tai, kad nagrinėjamu atveju vartotojams atstovauja advokatas, neturi reikšmės pirma pateiktai analizei. Iš tiesų bendro pobūdžio klausimas dėl pareigos nurodyti minėtą sumą, kad būtų galima reikalauti delspinigių, turi būti sprendžiamas neatsižvelgiant į konkrečias kiekvienos bylos aplinkybes (šiuo klausimu žr. 2020 m. kovo 11 d. Sprendimo *Lintner*, C-511/17, EU:C:2020:188, 40 punktą).

52 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti: Direktyvos 93/13 6 straipsnio 1 dalis ir 7 straipsnio 1 dalis, siejamos su veiksmingumo principu, turi būti aiškinamos taip, kad pagal jas nedraudžiamas jurisprudencijoje nustatytas nacionalinės teisės aiškinimas, pagal kurį vartotojo ir verslininko sudarytą paskolos sutartį pripažinus negaliojančia dėl to, kad ši sutartis negali išlikti panaikinus joje esančias nesąžiningas sąlygas, iš šio verslininko galima priteisti sumokėti šiam vartotojui įstatyme nustatytus delspinigius nuo vykdant minėtą sutartį pastarojo nepagrįstai sumokėtos sumos tik nuo tos dienos, kai minėtam verslininkui buvo įteiktas neteisminis arba procesinis dokumentas, kuriame nurodyta konkreti reikalaujama grąžinti suma.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

53 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (devintoji kolegija) nusprendžia:

1993 m. balandžio 5 d. Tarybos direktyvos 93/13/EEB dėl nesąžiningų sąlygų sutartyse su vartotojais 6 straipsnio 1 dalis ir 7 straipsnio 1 dalis, siejamos su veiksmingumo principu,

turi būti aiškinamos taip:

pagal jas nedraudžiamas jurisprudencijoje nustatytas nacionalinės teisės aiškinimas, pagal kurį vartotojo ir verslininko sudarytą paskolos sutartį pripažinus negaliojančia dėl to, kad ši sutartis negali išlikti panaikinus joje esančias nesąžiningas sąlygas, iš šio verslininko galima priteisti sumokėti šiam vartotojui įstatyme nustatytus delspinigius nuo vykdant minėtą sutartį pastarojo nepagrįstai sumokėtos sumos tik nuo tos dienos, kai minėtam verslininkui buvo įteiktas neteisminis arba procesinis dokumentas, kuriame nurodyta konkreti reikalaujama grąžinti suma.

Parašai.